

ОСТАПЧУК Юрій,

*магістрант Факультету лінгвістики та соціальних комунікацій
Національного авіаційного університету, м. Київ*

РОЛЬ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УПРАВЛІННЯ КОРПОРАТИВНОЮ КУЛЬТУРОЮ

Вивчення корпоративної культури - відносно новий напрям, інтерес до якого суттєво збільшився останнім часом. За кордоном вивченням корпоративної культури активно почали займатися лише у 80-90-х роках ХХ століття, а в Україні набагато пізніше. Це пов'язано з усвідомленням того впливу, який справляє корпоративна культура на ефективність роботи організації.

Наявна різноманітність визначень та підходів до дослідження корпоративної культури свідчить про складність і багатогранність досліджуваного явища.

Вперше про корпоративну культуру заговорили наприкінці ІХХ століття у сфері військової справи. Німецький фельдмаршал Г. Мольтке називає «корпоративною культурою» взаємовідносини офіцерів, у середовищі яких було визначено статут, стилі розв'язання конфліктів та основні цінності - честь і дружба [1, с. 45].

Д. Елдрідж і А. Кромбі зазначали, що під культурою організації слід розуміти унікальну сукупність норм, цінностей, переконань, зразків поведінки тощо, що визначають спосіб об'єднання груп і окремих особистостей в організацію для досягнення поставлених перед нею цілей [2].

Формування корпоративної культури є важливим завданням у сучасному управлінні, і для його успішного вирішення потрібно враховувати ряд факторів. В сучасному мінливому світі уміння швидко реагувати на зміни та виклики є ключовим фактором успіху організації. У таких умовах традиційні методи управління персоналом, особливо в галузі мотивації та контролю, виявляються недостатньо ефективними. Тому фактори, такі як «самоконтроль», «саморозвиток», «відповідальність» та «ініціатива», перетворюються на корпоративні цінності, що можуть дати компанії конкурентну перевагу.

У процесі формуванні корпоративної культури важливо виокремлювати ті інструменти (або важелі), використання яких

забезпечить найбільший ефект. Можна виділити наступні механізми формування корпоративної культури: організаційні, економічні, комунікаційні, соціально-психологічні.

Ефективна комунікація - важливий аспект управління корпоративною культурою. Вона може допомогти розкрити потенціал організації, сприяючи створенню продуктивного робочого середовища; підвищенню мотивації працівників, через інформування та роз'яснення завдання тощо. Комунікація також є джерелом інформації для членів організації для прийняття рішень, оскільки допомагає визначити та оцінити альтернативні варіанти дій.

Володіння навичками ефективної комунікативної компетентності сприяє створенню як ефективного внутрішнього середовища організації, так і налагодженню співпраці зі стейкхолдерами. Під комунікативною компетентністю розуміють вибір і реалізацію програм мовленнєвої поведінки, в залежності від здатності людини орієнтуватися в тій чи іншій мовленнєвій ситуації; уміння розділяти ситуації залежно від теми, завдань, комунікативних настанов, які виникають під час спілкування.

Ян Ван Ек виокремлює такі компоненти комунікативної компетентності: лінгвістичний, соціокультурний, соціолінгвістичний, стратегічний, дискурсивний, соціальний [3]; чотири компоненти описує Дж. Савінсон: граматичний, соціолінгвістичний, компенсаторний та компетенцію мовленнєвої стратегії [4]. Під дискурсивною компетентність розуміють здатність породжувати дискурс, тобто використовувати та інтерпретувати форми слів і значення для створення текстів.

Володіння комунікативною компетентністю в управлінському спілкуванні вимагає від керівника знання основних законів і правил міжособистісної взаємодії, адаптивності та свободи володіння всіма засобами спілкування, розвинених комунікативних здібностей, умінь і навичок. Комунікативна компетентність керівника є інтегральною якістю, та поєднує загальну культуру та її специфічні прояви у професійній управлінській діяльності.

Список використаних джерел та літератури:

1. Bernhard M. H. K. Moltke on the art of war: Selected writings. Novato, CA : Presidio Press, 1995. 275 p.
2. Eldridge J. E. T., Crombie A. D. Sociology of Organisations (RLE: Organizations). Taylor & Francis Group, 2013.
3. Trim J. L. M., Ek J. A. v. Waystage 1990: Council of Europe Conseil de L'Europe. University of Cambridge ESOL Examinations, 2010.
4. Glew M. Communicative competence theory and classroom practice: texts and contexts in second language learning (2nd ed.). Sandra J. Savignon. New York, NY: McGraw-Hill, 1997. Pp. v + 287. \$40.70 paper. Studies in Second Language Acquisition. 1998. Vol. 20, no. 4. P. 595. URL: <https://doi.org/10.1017/s0272263198214069> (date of access: 28.11.2023).